

Narodne novine 132/98- zakon o zračnom prometu, 53/91- pravilnik o padobranstvu, 8/96- pristojbe

Najvažniji dijelovi Pravilnika o padobranstvu, koji je 1989. godine odobrio Odsjek za civilno zrakoplovstvo Ministarstva pomorstva, prometa i veza. Za strance je uglavnom dovoljna važeća padobranska dozvola, uredna dokumentacija te ispravna oprema.

Članak 1:

Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti za proizvodnju, održavanje i način korištenja padobrana kojim se iskače iz zrakoplova, stručna obuka i ispiti i dozvole i ovlaštenja za obavljanje određenih poslova (u daljnjem tekstu: ovlaštenja).

Članak 2:

Padobran i padobranski automat mogu se koristiti u okviru ograničenja utvrđenih u postupku homologacije ako su tehnički ispravni i ako postoji dozvola za njihovu uporabu koje je izdalo nadležno

Članak 3:

Padobranom može skakati osoba koja ima dozvolu padobranca. Izuzetno od stavka 1. ovog članka, padobranom može skakati i osoba koja nema dozvolu ako koristi padobran za spašavanje, osoba koja se školuje za padobranca ako je upisana u Knjigu registra, te osoba koja iskače padobranom kao putnik u tandem-skoku.

Članak 4:

Osoba koja se obučava za skakanje padobranom, odnosno za određeni stručni posao je učenik ili pripravnik i može izvoditi skokove pod nadzorom osobe koja ima važeću dozvolu za obavljanje određenih stručnih poslova, odnosno za obavljanje posebnih poslova.

Članak 5:

Učenik koji se obučava za obavljanje određenih stručnih poslova mora biti upisan u knjigu učenika školskog centra. Pripravnik koji se obučava za obavljanje posebnih poslova mora biti upisan u knjigu pripravnika školskog centra. U knjigu učenika, odnosno pripravnika unose se podaci o: učeniku, odnosno pripravniku, nastavniku koji vrši obuku, položenim ispitima i stupnju obučenosti i zdravstvenim kriterijima, kao i vrsti poslova koje se učenik, odnosno pripravnik obučava.

Članak 6:

Osobi koja je završila obuku za padobranca, koja ispunjava zdravstvene i druge kriterije propisane ovim pravilnikom i koja položi ispit za obavljanje određenih stručnih poslova u izdaje se dozvola za samostalno obavljanje tih poslova. Ako osoba iz stava 1 ovog članka položi ispit za obavljanje posebnih poslova, u važeću dozvolu upisuje se ovlaštenje samostalnog obavljanja posebnih poslova za koje je položila poseban ispit.

Članak 12:

Sila aktiviranja padobrana kada se otvara slobodnim načinom ne smije biti veća od 160 N, niti manja od 20 N. Sklop ručice za aktiviranje mora bez deformacija izdržati opterećenje od 1.5 kN u trajanju od 3 sekundi.

Članak 13:

Padobranski automati, ovisno o načinu djelovanja, mogu biti aneroidni ili kronometarski. Padobranski automati moraju ispunjavati slijedeće uvjete:

- da bez oštećenja izdrže ubrzanje od barem 20 g u bilo kojem pravcu;
- da je proizveden od takvog materijala da pri vanjskoj temperaturi od -60°C do +60°C i relativnoj vlažnosti od 0 do 100 % ne dođe do oštećenja;
- da sila aktiviranja ne bude manja od 50 N ni veća od 100 N, da hod aktiviranja iznosi najmanje 65 mm, da početna sila djelovanja ne bude manja od 270 N i da smanjenje sile sa hodom ne bude veće od 3.33 N/mm;
- da kronometarski padobranski automat ima opseg postavljanja od 2 s do 10 s sa točnošću od 10 % postavljene vrijednosti, odnosno da aneroidni padobranski automat ima opseg postavljanja od 500 m do 4000 m iznad srednjeg morskog nivoa, sa tolerancijama danima u slijedećoj tabeli:

Visina postavljanja, u metrima	Visina aktiviranja, u metrima
500	500 - 700
1000	950 - 1300
2000	1900 - 2350
3000	2850 - 3400
4000	3800 - 4450

Članak 14:

Ovisno o namjeni, slijedeće karakteristike padobrana ne smiju biti veće od:

Tip padobrana	Vrijeme otvaranja	Put otvaranja	Vertikalna brzina	Horizontalna brzina
učenički	5 s	150 m	5 m/s	8 m/s
sportski i tandem	5 s	150 m	6 m/s	bez ograničenja
učenički rezervni	2.5 s	90 m	7 m/s	4 m/s
sportski rezervni	3.5 s	100 m	7 m/s	bez ograničenja
tandem rezervni	5 s	150 m	6 m/s	bez ograničenja
padobran za spašavanje	2.5 s	90 m	7.5 m/s	4 m/s

Članak 15:

Padobran koji se otvara pri brzinama većim od 240 km/h mora imati poseban sistem za produženje vremena otvaranja padobrana.

Članak 16:

Padobran kod kojeg je odnos vertikalne prema horizontalnoj brzini 1:1 ili veći, mora imati uređaj koji omogućava promjenu horizontalne brzine i smjera.

Članak 31:

Padobrani se, prema namjeni, dijele na: školske, desantne, sportske, rezervne, specijalne (tandem) i padobrane za spašavanje.

Članak 32:

Osim u slučaju opasnosti, padobran se može koristiti i ako se iskakanje izvodi u specijalne svrhe, u slijedećim meteorološkim uvjetima:

- ako je nebo pokriveno oblacima, donji rub (baza) oblaka mora biti najmanje 200 m iznad visine iskakanja;
- ako se za iskakanje iznad oblaka prilikom nadlijetanja radi navođenja na točku doskoka vidi mjesto prizemljenja i ako postoji radio-veza između zrakoplova i padobranskog starta odnosno mjesta prizemljenja;
- ako brzina vjetra iznosi: 3 m/s za učenike sa 5 skokova ili manje; 5 m/s za učenika sa više od 5 skokova; 7 m/s za padobrance koji imaju dozvolu, osim za noćne skokove kada brzina vjetra ne smije biti veća od 5 m/s i za izvan aerodromske skokove kada brzina vjetra ne smije biti veća od 6 m/s; 9 m/s za grupne i pojedinačne figurativne skokove koji se izvode sa glavnim padobranom tipa krilo.
- ako temperatura vode na koju se skače nije niža od +19° C, osim ako je padobranac opremljen odgovarajućim zaštitnim ronilačkim odijelom.

Članak 34:

Rezervni padobran se koristi ako se glavni padobran iz bilo kog razloga ne otvori, ili ako je to predviđeno planom obuke i provjere.

Članak 35:

Padobranski automat moraju koristiti osobe koja nemaju važeću dozvolu padobranca, osobe sa dozvolom ako iskaču radi stručne provjere, kao i sve druge osobe ako to zahtijeva rukovodilac skokova. Padobranski automat se mora koristiti prilikom upotrebe padobrana za spašavanje ako je to predviđeno uputama proizvođača.

Članak 36:

Maksimalan broj skokova u toku 24 sata iznosi:

- za učenike-padobrance prilikom izvođenja prvog skoka - 1;
- za učenike-padobrance do dobivanja dozvole - 3;
- za padobrance - 6;
- za padobrance za vrijeme organiziranih priprema - 12.

Članak 37:

Teren na koji se može iskakati padobranom mora biti slijedećih dimenzija:

- za učenike sa 10 skokova ili manje - 600 m x 400 m;
- za učenike sa više od 10 skokova - 600 m x 200 m;
- za padobrance - 100 m x 50 m;
- za padobrance koji imaju najmanje 20 izvan aerodromskih skokova na terenu dimenzija 100 m x 50 m - bez ograničenja.

Pod terenom iz stavka 1. ovog članka podrazumijeva se teren bez umjetnih i prirodnih prepreka (objekti, dalekovodi, ceste, pruge, drveće, kanali i sl.).

Članak 38:

Ako se na udaljenosti od 200 m od ruba terena na koji se iskače padobranom nalazi vodena površina (rijeka, jezero i sl.), na vodenoj površini se za vrijeme iskakanja padobranom mora nalaziti služba za spašavanje na vodi.

Članak 39:

Ako se padobran koristi za iskakanje na vodu, moraju se osigurati najmanje 3 čamca opremljena čakljama za izvlačenje padobrana i pojasevima za spašavanje. Rukovoditelj skakanja padobranom može odrediti i veći broj čamaca od navedenih u stavku 1. ovog člana, ovisno od uvjeta u kojima se skokovi izvode, kao i od broja skokova.

Padobranom na vodu mogu iskakati samo osobe koje znaju plivati.

Članak 40:

Za svako korištenje padobrana određuje se rukovoditelj skakanja, koji mora imati važeću dozvolu padobranca i ovlaštenje organizatora skokova ili nastavnika padobranstva.

Rukovoditelj skakanja odgovoran je za pripremu koja prethodi iskakanju padobranom, za organizaciju i sigurno iskakanje padobranom, a naročito za iskakanje padobranom koje se izvodi radi obuke učenika-padobranaca.

Članak 41:

Rukovoditelj skakanja i nastavnik padobranstva, ako rukovodi obukom učenika u zraku, obvezan je da:

- organizira skakanje u skladu s ovim Pravilnikom;
- provede pripremu za skakanje u skladu s §43, točke 1. - 4. ovog Pravilnika;
- prije početka skakanja osobno provjeri dokumentaciju padobranaca da bi se utvrdilo da li su osposobljeni za planirane skokove;
- provjere opremljenost zrakoplova iz kojeg će se skakati i osposobljenost posade zrakoplova;
- daju zadatke i upoznaju sa zadacima padobrance, kao i da kontroliraju njihovo izvršavanje;
- budu na padobranskom startu za vrijeme skakanja, a ako se sami nalaze u zrakoplovu odrede osobu koja će ih zamjenjivati na zemlji;
- posadu zrakoplova upoznaju sa zadacima padobranaca;
- zabrane skakanje osobi koja na bilo koji način narušava sigurnost leta odnosno skakanja.

Članak 42:

Minimalne visine otvaranja padobrana su 750 m iznad terena za učenike-padobrance, a 500 m iznad terena za sportske padobrance.

Članak 43:

Prije skakanja mora se obaviti priprema koju izvodi rukovoditelj skokova ili nastavnik padobranstva, koji istovremeno rukovodi pripremom učenika-padobranaca i pripremom u izvođenju višeg stupnja obuke. Priprema se, po pravilu, obavlja na dan skakanja, a najranije 3 dana prije, i obuhvaća:

1. najavu skakanja područnoj kontroli leta;
2. kontrolu osposobljenosti padobranaca uvidom u dozvole i knjižice skokova;
3. pregled opreme;
4. provjeru meteoroloških uvjeta i postavljanje starta;
5. pregled i pakiranje padobrana i podešavanje sustava veza;
6. objašnjenje i razradu zadataka prema programu obuke ili provjere (skiciranja terena, uočavanje prepreka, prilaz cilju, proračun zanosa za učenike bez dozvole odnosno kontrolu proračuna zanosa učenika koji se obučava za samostalno navođenje zrakoplova).

Članak 45:

Nositelj prava raspolaganja odnosno korisnik padobrana dužan je u toku korištenja održavati padobran u tehnički ispravnom stanju, kojim se osigurava sigurno skakanje padobranom.

Članak 46:

Padobran se održava i koristi u skladu s tehničkim uputama za održavanje (koje izdaje proizvođač padobrana) i odredbama ovog Pravilnika. Glavni se padobran mora prepakirati najranije 30 dana prije izvođenja skoka, a rezervni padobran i padobran za spašavanje najranije 90 dana prije izvođenja skoka. Padobran koji se ne koristi čuva se spakiran terenski, mora biti prozračan i prepakiran jednom u tri mjeseca, a zatezači na padobranu moraju biti otpušteni. Padobran pakira padobranac. Padobran koji se koristi za obuku pakiraju učenici-padobranci pod nadzorom nastavnika. Padobran za spašavanje pakira i plombira nastavnik padobranstva, koji svojim potpisom u knjižici korištenja i održavanja padobrana ovjerava da je pakiranje izvršeno u skladu s uputama proizvođača.

Članak 55:

Poslije svake uporabe padobrana za spašavanje i rezervnog padobrana koji se koristi za spašavanje, padobran se mora podvrgnuti pregledu radi utvrđivanja tehničke ispravnosti za buduću uporabu.

Članak 57:

Dozvolu padobranca može dobiti osoba koja ima završenu obuku za padobranca, najmanje 50 skokova (od čega najmanje 20 skokova sa zadržkom od 10+ s i 5 skokova sa zadržkom od 30+ s) i položen ispit za padobranca.

Članak 58:

Praktičnom dijelu obuke za padobranca može pristupiti osoba koja je navršila 16 godina i to:

- ako u pogledu tjelesne i duševne sposobnosti zadovoljava propisane uvjete;
- ako je prethodno završila teoretsku i praktičnu obuku;
- ako je upisana u Knjigu registra;
- za osobe mlađe od 18 potrebna je pismena suglasnost roditelja ili staratelja.

Dozvola se može izdati osobi sa navršenih 16 godina ako osoba ima pismenu suglasnost roditelja ili staratelja.

Članak 62:

Ispit za padobranca sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela. Teorijski dio ispita obuhvaća:

- osnove teorije skoka padobranom;
- tehniku skoka padobranom;
- poznavanje padobrana, opreme i zrakoplova za iskakanje;
- osnove zrakoplovne meteorologije;
- izvanredne postupke;
- zrakoplovne propise.

Praktični dio ispita je provjera sposobnosti padobranca za izvršenje pripreme za skok padobranom, navođenje zrakoplova, izvođenje lijevog i desnog zaokreta za 360° i salta unatrag u slobodnom padu, manevriranje kupolom i prizemljenja u određeni prostor (najčešće krug promjera 50 m).

Članak 63:

Zahtjev za produženje roka važenja dozvole padobranca može podnijeti imalac dozvole koji u trenutku produžavanja roka važenja dozvole ispunjava zdravstvene uvjete i ima najmanje 20 skokova u toku važenja dozvole.

Članak 65:

Nastavnik padobranstva može biti osoba koja:

- ima najmanje 500 skokova;
- ima ovlaštenje organizatora skokova;
- ima najmanje 2 skoka u vodu;
- ima 2 skoka sa zadržkom od 60 s;
- ima 3 skoka noću;
- ima 20 izvan aerodromskih skokova;
- je osposobljena za najmanje dvije padobranske discipline;
- ima 3 uzastopna skoka na cilj sa ukupnom greškom od najviše 1.5 m;
- može skočiti komplet figura za 12 s ili manje;
- ima skok u FS četvorke sa ulaskom u formaciju kao posljednji, ili skok RW trojke na ispitnom skoku;
- ima skok CRW formaciju od četiri padobranca, ili dvojke na ispitnom skoku.

Osobi koja je navedene zahtjeve postignula na takmičenju ti se rezultati priznaju za pristupanje ispitu za dobivanje ovlaštenja nastavnika padobranstva. O ispunjenju uvjeta prilaže se službeni bilten sa takmičenja.

Članak 66:

Ispit za obavljanje određenih poslova nastavnika padobranstva sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela. Program polaganja teoretskog dijela ispita obuhvaća:

- osnove teorije skoka padobranom;
- poznavanje padobrana i zrakoplova za iskakanje;
- izvanredne postupke;
- osnove zrakoplovne meteorologije;
- zrakoplovne propise;
- psihofiziologiju letača, odnosno iskakanje padobranom;
- metodiku nastave u obuci iskakanja padobranom;
- organizaciju skokova padobranom;
- poznavanje tehničkih uvjeta za probu padobrana serijske proizvodnje;
- osnove prve pomoći.

Praktični dio ispita je provjera kandidata za nastavnika padobranstva i njegovih sposobnosti za pripremu učenika za iskakanje padobranom i obuhvaća:

- poznavanje padobrana i opreme;
- metodiku padobranske obuke;
- ispitne skokove.

Pored skokova iz discipline koju je prijavio kandidat mora demonstrirati izvođenje skokova školskim padobranom uz otvaranje rezervnog padobrana.

Članak 67:

Na osnovu položenog ispita nastavnik padobranstva vrši: obuku učenika za stjecanje uvjeta za polaganje stručnog ispita za dozvole odnosno ovlaštenja padobranstva, sve vrste obuke za koje je osposobljen, provjeravanje stručnosti padobranaca, probu padobrana poslije osnovnih, redovnih i izvanrednih pregleda i poslije generalnog servisa, kao i druge poslove u vezi s padobranstvom za koje ima položen ispit i organizira izvođenje padobranskih skokova.

Članak 71:

Organizator skokova može biti osoba koje ima dozvolu padobranca najmanje 3 godine, ima najmanje 300 skokova, položen ispit za organizatora skokova i uspješno odrađeno stažiranje.

Članak 72:

Ispit za obavljanje određenih poslova organizatora skokova sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela. Program polaganja teoretskog dijela ispita obuhvaća:

- organizaciju izvođenja skokova;
- zrakoplovne propise;
- osnove zrakoplovne meteorologije;
- osnove prve pomoći.
- praktični dio ispita je provjera stručnih sposobnosti kandidata za organizatora skokova.

Prije pristupanja praktičnom dijelu ispita kandidat je dužan da priloži dokaz o izvršenom stažiranju od najmanje 15 dana na 3 različita aerodroma pod nadzorom 3

različita nastavnika, koji svaki svojim potpisom potvrđuje da je kandidat osposobljen za organizatora skokova.

Članak 81:

Usmeni dio ispita kandidat polaže poslije uspješno odrađenog pismenog dijela ispita. Pismeni dio ispita uspješan je ako ima najmanje 80 % točnih odgovora, osim iz predmeta "Prinudni postupci" iz kojeg se zahtjeva 100 % točnih odgovora. Kandidat koji na teorijskom dijelu ispita, odnosno na teorijskom dijelu posebnog ispita ne položi dva predmeta, može polagati ispit ponovno u roku koji odredi Komisija, a koji ne može biti kraći od 30 dana od dana objave rezultata ispita. Ako kandidat ne položi ni popravni ispit, smatrat će se da ispit nije položio te će morati polagati ponovno.